

Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

RESOLUCIÓ de 29 de setembre de 2021, de la directora general d'Inclusió Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'actuació davant situacions d'absentisme escolar en els centres sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana que imparteixen ensenyaments obligatoris i Formació Professional Bàsica. [2021/11082]

L'escolarització obligatòria, la participació de l'alumnat en els centres educatius i l'assoliment dels aprenentatges és un dret irrenunciable i una de les bases necessàries per assolir la igualtat d'oportunitats i la inclusió social i escolar. Per altra banda, l'absentisme escolar és un problema social que deriva de diferents factors, que requereixen respostes integrals dins del marc de la institució escolar i fora d'aquesta.

Aquesta premissa queda recollida en la Convenció sobre els Drets de l'Infant, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, el 20 de novembre de 1989, que estableix, en l'article 28, que els estats membres reconeixen el dret de l'infant a l'educació i han d'efectuar actuacions que en garantisquen l'assistència. Així mateix, els insta a adoptar mesures per assegurar l'assistència regular a l'escola i a reduir l'abandonament escolar.

La Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, defineix l'absentisme, en l'article 1r, apartat 11, com «l'absència d'escolarització o falta d'assistència reiterada i no justificada adequadament al centre educatiu i la permissivitat continuada o la inducció a l'absentisme escolar durant les etapes d'escolarització obligatòria». Aquesta absència d'escolarització s'entén com una situació de desemparament.

La Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, estableix, en l'article 43, les responsabilitats de la Generalitat per garantir l'exercici ple del dret a l'educació, promoure la participació activa de l'alumnat en la vida escolar i crear canals de participació accessibles que en faciliten la intervenció en els processos democràtics d'adopció de decisions.

L'article 49 determina que les persones progenitores o representants legals de menors d'edat són les responsables de la cria i formació de xiquets, xiquetes i adolescents i tenen el deure de vetlar perquè aquests cursen de manera real i efectiva els nivells obligatoris d'ensenyament, i de garantir-ne l'assistència a classe. I també, que la Generalitat ha de coordinar i emprendre les accions necessàries per al compliment de l'escolaritat obligatòria, i evitar l'absentisme i l'abandonament escolar.

Per això, insta la conselleria competent en matèria d'educació a promoure la participació de les administracions locals amb l'elaboració d'un pla marc contra la no-escolarització, l'absentisme i l'abandó escolar, a través dels Consells Escolars Municipals, on es fomentarà la creació de comissions de prevenció, seguiment i control de l'absentisme i l'abandó escolar, i la presència de professionals dels departaments competents en matèria de serveis socials, salut mental, infància, joventut i educació.

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de bases de règim local, en l'article 25.2.n, modificada per la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local en l'article 8.n, i la Llei 8/2010, de 23 de juny, de la Generalitat, de règim local de la Comunitat Valenciana, en l'article 33.3.o, estableixen que els municipis valencians tenen competències pròpies en diverses matèries, entre les quals es troba «participar en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria». L'article 4.1.f de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reconeix a les administracions públiques de caràcter territorial la potestat sancionadora, entre d'altres. L'esmentada potestat ve regulada en el capítol III del títol preliminar de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

L'article 52 de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana, estableix la necessària coordinació, col·laboració i cooperació entre el sistema públic de serveis socials i el sistema educatiu valencià, i que les conselleries competents en matèria d'educació i serveis socials han de desenvolupar

Conselleria de Educación, Cultura y Deporte

RESOLUCIÓN de 29 de septiembre de 2021, de la directora general de Inclusión Educativa, por la cual se establece el protocolo de actuación ante situaciones de absentismo escolar en los centros educativos sostenidos con fondos públicos de la Comunitat Valenciana que imparten enseñanzas obligatorias y Formación Profesional Básica. [2021/11082]

La escolarización obligatoria, la participación del alumnado en los centros educativos y el logro de los aprendizajes es un derecho irrenunciable y una de las bases necesarias para lograr la igualdad de oportunidades y la inclusión social y escolar. Por otro lado, el absentismo escolar es un problema social que deriva de diferentes factores, que requieren respuestas integrales dentro del marco de la institución escolar y fuera de esta.

Esta premissa queda recogida en la Convención sobre los Derechos del Niño, adoptada por la Asamblea General de las Naciones Unidas, el 20 de noviembre de 1989, que establece, en el artículo 28, que los estados miembros reconocen el derecho del niño a la educación y que tienen que efectuar actuaciones que garanticen la asistencia a la escuela. Así mismo, insta a los estados miembros a adoptar medidas que aseguren la asistencia regular a la escuela y a reducir el abandono escolar.

La Ley 26/2015, de 28 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y la adolescencia, define el absentismo, en el artículo 1º, apartado 11, como «la ausencia de escolarización o falta de asistencia reiterada y no justificada adecuadamente en el centro educativo y la permisividad continuada o la inducción al absentismo escolar durante las etapas de escolarización obligatoria». Esta ausencia de escolarización se entiende como una situación de desamparo.

La Ley 26/2018, de 21 de diciembre, de la Generalitat, de derechos y garantías de la infancia y la adolescencia, establece, en el artículo 43, las responsabilidades de la Generalitat para garantizar el ejercicio de pleno derecho a la educación, promover la participación activa del alumnado en la vida escolar y crear canales de participación accesibles que faciliten la intervención en los procesos democráticos de adopción de decisiones.

Así mismo, el artículo 49 determina que las personas progenitoras o representantes legales de menores de edad son las responsables de la crianza y formación de niños, niñas y adolescentes y tienen el deber de velar para que cursen de manera real y efectiva los niveles obligatorios de enseñanza, así como de garantizar su asistencia a clase. Y también, que la Generalitat tiene que coordinar y emprender las acciones necesarias para el cumplimiento de la escolaridad obligatoria, y evitar el absentismo y el abandono escolar.

Por eso, insta a la conselleria competente en materia de educación a promover la participación de las administraciones locales en la elaboración de un plan marco contra la no escolarización, el absentismo y el abandono escolar, a través de los Consejos Escolares Municipales, donde se fomentará la creación de comisiones de prevención, seguimiento y control del absentismo y el abandono escolar, y la presencia de profesionales de los departamentos competentes en materia de servicios sociales, salud mental, infancia, juventud y educación.

La Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de bases de régimen local, en el artículo 25.2.n, modificada por la Ley 27/2013, de 27 de diciembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración local en el artículo 8.n, y la Ley 8/2010, de 23 de junio, de la Generalitat, de régimen local de la Comunitat Valenciana, en el artículo 33.3.o, establecen que los municipios valencianos tienen competencias propias en varias materias, entre las cuales se encuentra «participar en la vigilancia del cumplimiento de la escolaridad obligatoria». El artículo 4.1.f de la Ley 7/1985, de 2 de abril, reconoce a las administraciones públicas de carácter territorial la potestad sancionadora, entre otros. La mencionada potestad viene regulada en el capítulo III del título preliminar de la Ley 40/2015, de 1 de octubre, de régimen jurídico del sector público.

El artículo 52 de la Ley 3/2019, de 18 de febrero, de la Generalitat, de servicios sociales inclusivos de la Comunitat Valenciana, establece la necesaria coordinación, colaboración y cooperación entre el sistema público de servicios sociales y el sistema educativo valenciano, y que las consellerias competentes en materia de educación y servicios socia-

protocols de col·laboració i coordinació per assegurar una educació inclusiva, per a millorar l'eficiència en la intervenció socioeducativa dirigida a la infància, l'adolescència, les famílies o unitats de convivència, i l'abordatge de totes les situacions de vulnerabilitat que afecten ambdós sistemes. Així mateix, determina, en l'apartat 4, que el Consell Escolar Municipal inclourà, entre les persones que el conformen, una persona designada per la corporació municipal, que tindrà veu i vot i que representarà els serveis socials municipals.

L'article 171 de la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència, permet a la Generalitat i les entitats locals establir instruments jurídics de col·laboració entre si i amb altres administracions per a l'exercici de les competències que els atribueix aquesta llei, en temes d'absentisme escolar. En el capítol II, article 186, es tipifiquen les infraccions administratives en matèria de protecció dels drets de la infància i l'adolescència i es classifiquen en lleus, greus i molt greus. Constituirà una infracció administrativa quan les persones progenitores o les representants legals permeten una inassistència reiterada que, d'acord amb la normativa reglamentària, constitueix absentisme escolar. Aquestes persones tenen el deure de vetlar perquè un xiquet, una xiqueta o un adolescent a càrrec seu, curse de manera real i efectiva l'ensenyament obligatori.

El Decret 135/2014, de 8 d'agost, del Consell, pel qual es regulen els cicles formatius de Formació Professional Bàsica en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, estableix en l'article 5, de garanties de l'escolarització, punt 4, que la direcció del centre, la comissió municipal d'escolarització i la Inspecció d'Educació vetllaran pel compliment de l'escolarització i per evitar, de forma preventiva i correctiva, la desescolarització i l'absentisme.

El Decret 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària, en l'article 59, i el Decret 252/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional, en l'article 74, Carta de compromís educatiu amb les famílies de l'alumnat dels centres, estableixen aquest mecanisme, mitjançant el qual s'acorden els compromisos entre la família i el centre educatiu, en relació amb els principis que la inspiren, necessaris per a garantir la cooperació entre les accions educatives de les famílies i el centre educatiu.

El Decret 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis, estableix en el capítol II, de deures dels pares, mares, tutors o tutores dels alumnes, que l'administració educativa comunicarà els casos d'absentisme a les institucions públiques competents, a fi que s'adopten les mesures oportunes, així com la definició d'inassistència.

L'Ordre 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana, estableix els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar i l'instrument de comunicació a la Fiscalia de casos o situacions constitutives de delictes en l'annex VII.

El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, en l'article 5, punt 8, determina que la conselleria competent en matèria d'educació haurà d'establir plans per a combatre l'absentisme escolar i l'abandonament prematur i facilitar vies de reincorporació al sistema educatiu que possibiliten l'aprenentatge al llarg de la vida.

El Decret 51/2011, de 13 de maig, del Consell, sobre el sistema de comunicació de dades a la conselleria competent en matèria d'educació, a través del sistema d'informació ITACA, dels centres docents que imparteixen ensenyances reglades no universitàries, té per objecte la regulació d'un sistema d'informació com a instrument per a la gestió i la comunicació de les dades i dels documents necessaris per a l'adequat funcionament del sistema educatiu de la Comunitat Valenciana, a través de la plataforma ITACA, acrònim d'Innovació Tecnològica Administra-

les tienen que desarrollar protocolos de colaboración y coordinación para asegurar una educación inclusiva, para mejorar la eficiencia en la intervención socioeducativa dirigida a la infancia, la adolescencia, las familias o unidades de convivencia, y el abordaje de todas las situaciones de vulnerabilidad que afectan a ambos sistemas. Así mismo, determina, en el apartado 4, que el Consejo Escolar Municipal incluirá, entre las personas que lo conforman, una persona designada por la corporación municipal, que tendrá voz y voto y que representará a los servicios sociales municipales.

El artículo 171 de la Ley 26/2018, de 21 de diciembre, de la Generalitat, de derechos y garantías de la infancia y adolescencia, permite a la Generalitat y a las entidades locales establecer instrumentos jurídicos de colaboración entre sí y con otras administraciones para el ejercicio de las competencias que les atribuye esta ley, en temas de absentismo escolar. En el capítulo II, en el artículo 186, se tipifican las infracciones administrativas en materia de protección de los derechos de la infancia y la adolescencia y se clasifican en leves, graves y muy graves. Constituirá una infracción administrativa cuando las personas progenitoras o las representantes legales permitan una inasistencia reiterada que, de acuerdo con la normativa reglamentaria, constituye absentismo escolar. Estas personas tienen el deber de velar para que un niño, una niña o un adolescente a su cargo, curse de manera real y efectiva la enseñanza obligatoria.

El Decreto 135/2014, de 8 de agosto, del Consell, por el cual se regulan los ciclos formativos de Formación Profesional Básica en el ámbito de la Comunitat Valenciana, establece en el artículo 5, de garantías de la escolarización, punto 4, que la dirección del centro, la comisión municipal de escolarización y la Inspección de Educación velarán por el cumplimiento de la escolarización y para evitar, de forma preventiva y correctiva, la desescolarización y el absentismo.

El Decreto 253/2019, de 29 de noviembre, del Consell, de regulación de la organización y el funcionamiento de los centros públicos que imparten enseñanzas de Educación Infantil o de Educación Primaria, en el artículo 59, y el Decreto 252/2019, de 29 de noviembre, del Consell, de regulación de la organización y el funcionamiento de los centros públicos que imparten enseñanzas de Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato y Formación Profesional, en el artículo 74, «Carta de compromiso educativo con las familias del alumnado de los centros», establecen este mecanismo, mediante el cual se acuerdan los compromisos entre la familia y el centro educativo, en relación con los principios que la inspiran, necesarios para garantizar la cooperación entre las acciones educativas de las familias y el centro educativo.

El Decreto 39/2008, de 4 de abril, del Consell, sobre la convivencia en los centros docentes no universitarios sostenidos con fondos públicos y sobre los derechos y deberes del alumnado, padres, madres, tutores o tutoras, profesorado y personal de administración y servicios, establece en el capítulo II, de deberes de los padres, madres, tutores o tutoras de los alumnos, que la administración educativa comunicará los casos de absentismo a las instituciones públicas competentes, a fin de que se adopten las medidas oportunas, así como la definición de inasistencia.

La Orden 62/2014, de 28 de julio, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la cual se actualiza la normativa que regula la elaboración de los planes de convivencia en los centros educativos de la Comunidad Valenciana, establece los protocolos de actuación e intervención ante supuestos de violencia escolar y el instrumento de comunicación a la Fiscalía de casos o situaciones constitutivas de delito en el anexo VII.

El Decreto 104/2018, de 27 de julio, del Consell, por el cual se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano, en el artículo 5, punto 8, determina que la conselleria competente en materia de educación tendrá que establecer planes para combatir el absentismo escolar y el abandono prematuro y facilitar vías de reincorporación en el sistema educativo que posibiliten el aprendizaje a lo largo de la vida.

El Decreto 51/2011, de 13 de mayo, del Consell, sobre el sistema de comunicación de datos a la conselleria competente en materia de educación, a través del sistema de información ITACA, de los centros docentes que imparten enseñanzas regladas no universitarias, tiene por objeto la regulación de un sistema de información como instrumento para la gestión y la comunicación de los datos y de los documentos necesarios para el adecuado funcionamiento del sistema educativo de la Comunidad Valenciana, a través de la plataforma ITACA, acrónimo

tiva de Centres i Alumnat, que comprén tots els mitjans tècnics i organitzatius que servisquen per a la millora de la comunicació i de la gestió en l'àmbit de competències de l'administració educativa.

L'Ordre 5/2021, de 15 de juliol, de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, determina el nou full de notificació per a l'atenció socioeducativa infantil i protecció de l'alumnat menor d'edat i estableix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància i adolescència.

Finalment, el Decret 72/2021, de 21 de maig, del Consell, d'organització de l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià, estableix, en els articles 6 i 8, les funcions de l'equip d'orientació educativa i dels departaments d'orientació educativa i professional, entre les quals, la planificació, el desenvolupament i l'avaluació d'actuacions de promoció de la igualtat i la convivència i la intervenció en els procediments derivats dels diferents protocols: absentisme, atenció sanitària, prevenció de la violència i desprotecció, acollida de l'alumnat nouvingut o desplaçat i tots aquells que dispose l'administració per afavorir la inclusió de l'alumnat.

Per tot això, en compliment de la legislació vigent, aquestes instruccions estableixen un procediment que facilita la presa de decisions als centres educatius i a l'administració educativa a través de la plataforma ÍTACA. Es tracta de millorar la comunicació i l'intercanvi d'informació, agilitzar les coordinacions dins el centre i amb l'administració local, que resulten més dinàmiques i efectives, i reduir les duplicitats.

De conformitat amb el Decret 5/2019, de 16 de juny, del president de la Generalitat, pel qual es determinen el nombre i la denominació de les conselleries, i les seues atribucions, d'acord amb el Decret 105/2019, de 5 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica de la Presidència i de les conselleries de la Generalitat i amb el Decret 141/2019, de 12 de juliol, del Consell, pel qual es nomena la persona titular de la Direcció General d'Inclusió Educativa, resolc:

Primer

Aprovar el protocol d'actuació davant situacions d'absentisme escolar en els centres educatius sostinguts amb fons públics que imparteixen ensenyaments obligatoris i Formació Professional Bàsica.

Segon

Aprovar l'entrada en vigor d'aquesta resolució, de 29 de setembre de 2021.

València, 29 de setembre de 2021.– La directora general d'Inclusió Educativa: Raquel Andrés Gimeno.

Protocol d'actuació per a la prevenció de l'absentisme escolar

1. Finalitat

La finalitat d'aquestes instruccions és garantir la plena escolarització de l'alumnat en edat d'escolarització obligatòria, garantir-ne el dret a l'educació i reduir l'absentisme escolar. A més, persegueix aquests quatre grans objectius:

1. Establir un protocol per a la detecció, prevenció i la intervenció en casos d'absentisme escolar, que sistematitze i coordine les actuacions de tots els agents implicats.
2. Detectar i assegurar intervencions en els estadis més primerencs, que eviten la cronificació de l'absentisme escolar.
3. Obtindre informació actualitzada i fiable que permeta reconèixer les situacions d'absentisme escolar i identificar les circumstàncies que el provoquen i el mantenen.
4. Fer el seguiment de l'alumnat absentista, facilitar la reincorporació al centre educatiu i reduir, en conseqüència, l'abandonament escolar.

2. Definicions

Absentisme escolar: la falta d'assistència no justificada, ocasional, freqüent o total d'un alumne o alumna al centre educatiu en les etapes d'Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i Formació Pro-

de Innovació Tecnològica Administrativa de Centres y Alumnado, que comprende todos los medios técnicos y organizativos que sirvan para la mejora de la comunicación y de la gestión en el ámbito de competencias de la administración educativa.

La Orden 5/2021, de 15 de julio, de la Vicepresidencia y Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas y de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, determina la nueva hoja de notificación para la atención socioeducativa infantil y la protección del alumnado menor de edad, y establece la coordinación interadministrativa para la protección integral de la infancia y adolescencia.

Finalmente, el Decreto 72/2021, de 21 de mayo, del Consell, de organización de la orientación educativa y profesional en el sistema educativo valenciano, establece, en los artículos 6 y 8, las funciones del equipo de orientación educativa y de los departamentos de orientación educativa y profesional, entre las cuales está la planificación, el desarrollo y la evaluación de actuaciones de promoción de la igualdad y la convivencia y la intervención en los procedimientos derivados de los diferentes protocolos: absentismo, atención sanitaria, prevención de la violencia y desprotección, acogida del alumnado recién llegado o desplazado y todos aquellos que disponga la administración para favorecer la inclusión del alumnado.

Por todo esto, en cumplimiento de la legislación vigente, estas instrucciones establecen un procedimiento que facilita la toma de decisiones en los centros educativos y a la administración educativa a través de la plataforma ÍTACA. Se trata de mejorar la comunicación y el intercambio de información, agilizar las coordinaciones dentro del centro y con la administración local, que resulten más dinámicas y efectivas, y reducir las duplicidades.

En conformidad con el Decreto 5/2019, de 16 de junio, del presidente de la Generalitat, por el cual se determinan el número y la denominación de las consellerias, y sus atribuciones, de acuerdo con el Decreto 105/2019, de 5 de julio, del Consell, por el cual se establece la estructura orgánica básica de la Presidencia y de las consellerias de la Generalitat y con el Decreto 141/2019, de 12 de julio, del Consell, por el cual se nombra la persona titular de la Dirección General de Inclusión Educativa, resuelvo:

Primero

Aprobar el protocolo de actuación ante situaciones de absentismo escolar en los centros educativos sostenidos con fondos públicos que imparten enseñanzas obligatorias y Formación Profesional Básica.

Segundo

Aprobar la entrada en vigor de esta resolución, de 29 de septiembre de 2021.

València, 29 de setembre de 2021.– La directora general de Inclusió Educativa: Raquel Andrés Gimeno.

Protocolo de actuación para la prevención del absentismo escolar

1. Finalidad

La finalidad de estas instrucciones es garantizar la plena escolarización del alumnado en edad de escolarización obligatoria, garantizar el derecho a la educación y reducir el absentismo escolar. Además, persigue estos cuatro grandes objetivos:

1. Establecer un protocolo para la detección, prevención y la intervención en casos de absentismo escolar, que sistematice y coordine las actuaciones de todos los agentes implicados.
2. Detectar y asegurar intervenciones en los estadios más tempranos, que eviten la cronificación del absentismo escolar.
3. Obtener información actualizada y fiable que permita reconocer las situaciones de absentismo escolar e identificar las circunstancias que lo provocan y lo mantienen.
4. Hacer el seguimiento del alumnado absentista, facilitar su reincorporación al centro educativo y reducir, en consecuencia, el abandono escolar.

2. Definiciones

Absentismo escolar: la falta de asistencia no justificada, ocasional, frecuente o total de un alumno o alumna al centro educativo en las etapas de Educación Primaria, Educación Secundaria Obligatoria y

fessional Bàsica, siga per voluntat pròpia o de la família o representants legals.

Absentisme intermitent: quan l'alumnat presenta un patró d'absentisme determinat que es manté al llarg del curs escolar i la suma de les faltes no justificades no comptabilitza un 15 %. Dins d'aquest tipus de situació, es troben les faltes d'assistència no justificades de primeres i últimes hores, entre altres.

Absentisme lleu: quan un alumne o alumna presenta entre un 15 % i un 25 % de faltes no justificades mensualment. Aquesta situació determinarà l'inici del procediment d'intervenció sobre la situació d'absentisme al centre educatiu.

Absentisme greu: entre un 25 % i un 50 % de faltes no justificades mensualment.

Absentisme crònic: a partir d'un 50 % de faltes no justificades mensualment.

Absentisme ocasional: quan es produeixen faltes d'assistència que superen el percentatge mínim establert com a absentisme escolar durant un temps determinat, però, superat aquest període, l'assistència a classe és regular.

Alumnat no escolaritzat: quan, a efectes administratius, no hi ha constància de matriculació d'un xiquet, xiqueta o adolescent en un centre educatiu, a excepció de situacions especials com la de l'alumnat víctima de violència de gènere.

Desafecció escolar: procés de desvinculació progressiva del sistema escolar com a conseqüència d'una trajectòria escolar plena de dificultats.

Jornada escolar: període lectiu presencial que es desenvolupa en un mateix dia.

Sessió: cada una de les fraccions de temps lectiu en què es divideix la jornada escolar, exceptuant el temps d'esbarjo o el temps de descans quan la jornada és partida, de matí i vesprada.

Falta d'assistència: es refereix a l'absència de l'alumnat del centre escolar en qualsevol de les sessions en què s'organitza la jornada lectiva o en períodes complets de matí o de vesprada.

Falta d'assistència injustificada: l'alumnat falta a classe sense justificació que fonamenta la seua absència, ni document que explique el motiu de la falta d'assistència.

Falta d'assistència justificada: quan es justifica de manera adequada i documentalment, davant del tutor o tutora, les faltes d'assistència i de puntualitat. En el cas de l'alumnat menor d'edat, es justificarà per part dels pares, mares, tutors o tutores. El dret i deure d'assistència i estudi de l'alumnat està regulat a l'article 24 del Decret 39/2008 i la regulació de la justificació de les faltes d'assistència, als articles 26 i 34.

Els paràmetres per a comptabilitzar les faltes no justificades seran la sessió i la jornada. L'absència injustificada de cinc sessions en Educació Primària i de sis sessions en Educació Secundària equivaldran a una jornada lectiva d'inassistència.

3. Protocol

3.1. Àmbit d'aplicació

Aquest protocol serà d'aplicació en tots els centres educatius sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana que imparteixen Educació Primària, Educació Secundària i Formació Professional Bàsica. Les actuacions de la fase I d'aquest protocol, s'aplicaran amb l'objectiu d'evitar futurs casos d'absentisme escolar.

3.2. Fases

Fase I. Actuacions preventives

a) L'equip directiu recollirà, en el projecte educatiu de centre, actuacions per a la prevenció de l'absentisme escolar i determinarà les funcions de les persones implicades. Els procediments hauran de difondre's entre tota la comunitat educativa: equip educatiu, òrgans col·legiats, alumnat, famílies, etc.

b) A través dels diferents plans que conformen el projecte educatiu de centre, l'equip directiu impulsarà accions de prevenció de l'absentisme escolar que incloguen la participació de l'alumnat, la formació de les famílies i del professorat, l'elaboració de plans d'orientació personalitzats, de programes de transició entre etapes i de plans de l'entorn sociocomunitari, i les que determine el centre.

Formación Profesional Básica, sea por voluntad propia o de la familia o representantes legales.

Absentismo intermitente: cuando el alumnado presenta un patrón de absentismo determinado que se mantiene a lo largo del curso escolar y la suma de las faltas no justificadas no contabiliza un 15 %. Dentro de este tipo de situación, se encuentran las faltas de asistencia no justificadas de primeras y últimas horas, entre otras.

Absentismo leve: cuando un alumno o alumna presenta entre un 15 % y un 25 % de faltas no justificadas mensualmente. Esta situación determinará el inicio del procedimiento de intervención sobre la situación de absentismo en el centro educativo.

Absentismo grave: entre un 25 % y un 50 % de faltas no justificadas mensualmente.

Absentismo crónico: a partir de un 50 % de faltas no justificadas mensualmente.

Absentismo ocasional: cuando se producen faltas de asistencia que superan el porcentaje mínimo establecido como absentismo escolar durante un tiempo determinado, pero, superado este periodo, la asistencia a clase es regular.

Alumnado no escolarizado: cuando, a efectos administrativos, no hay constancia de matriculación de un niño, niña o adolescente en un centro educativo, a excepción de situaciones especiales como la de alumnado víctima de violencia de género.

Desafección escolar: proceso de desvinculación progresiva del sistema escolar como consecuencia de una trayectoria escolar llena de dificultades.

Jornada escolar: periodo lectivo presencial que se desarrolla en un mismo día.

Sesión: cada una de las fracciones de tiempo lectivo en que se divide la jornada escolar, exceptuando el tiempo de recreo o el tiempo de descanso cuando la jornada es partida, de mañana y tarde.

Falta de asistencia: se refiere a la ausencia del alumnado del centro escolar en cualquiera de las sesiones en que se organiza la jornada lectiva o en periodos completos por la mañana o por la tarde.

Falta de asistencia injustificada: el alumnado falta a clase sin justificación que fundamente su ausencia, ni documento que explique el motivo de la falta de asistencia.

Falta de asistencia justificada: cuando se justifica de manera adecuada y documentalment, ante el tutor o tutora, las faltas de asistencia y de puntualidad. En el caso del alumnado menor de edad, se justificará por parte de los padres, madres, tutores o tutoras. El derecho y deber de asistencia y estudio del alumnado está regulado en el artículo 24 del Decreto 39/2008 y la regulación de la justificación de las faltas de asistencia, en los artículos 26 y 34.

Los parámetros para contabilizar las faltas no justificadas serán la sesión y la jornada. La ausencia injustificada a cinco sesiones en Educación Primaria y a seis sesiones en Educación Secundaria equivaldrán a una jornada lectiva de inasistencia.

3. Protocolo

3.1. Ámbito de aplicación

Este protocolo será de aplicación en todos los centros educativos de la Comunitat Valenciana de titularidad de la Generalitat, que imparten Educación Primaria, Educación Secundaria y Formación Profesional Básica. Las actuaciones de la fase I de este protocolo, se aplicarán también en el caso del alumnado escolarizado en el segundo ciclo de Educación Infantil, con el objetivo de evitar futuros casos de absentismo escolar.

3.2. Fases

Fase I. Actuaciones preventivas

a) El equipo directivo recogerá, en el proyecto educativo de centro, actuaciones para la prevención del absentismo escolar y determinará las funciones de las personas implicadas. Los procedimientos deberán divulgarse entre toda la comunidad educativa: equipo educativo, órganos colegiados, alumnado, familias, etc.

b) A través de los diferentes planes que conforman el proyecto educativo de centro, el equipo directivo impulsará acciones de prevención del absentismo escolar que incluyan la participación del alumnado, la formación de las familias y del profesorado, la elaboración de planes de orientación personalizados, de programas de transición entre etapas y de planes del entorno socio comunitario, y las que determine el centro.

c) El professorat controlarà les faltes d'assistència diàriament i les incorporarà a la plataforma ÍTACA. El tutor o la tutora farà constar, de forma setmanal, les faltes que estan justificades i les que no. Perquè la tutora o tutor dispose de tota la informació, ÍTACA generarà l'informe:

– Informe I. «Control d'assistència del grup», on es relacionen: nombre de faltes per sessió, matèria o mòdul, el percentatge de faltes i la catalogació del grau d'absentisme (lleu, greu o crònic), que en facilitarà l'estudi dels casos detectats.

d) El tutor o tutora comunicarà les faltes d'assistència no justificades a la família, representants legals, guardadors (família d'acollida o institució de protecció o reforma de menors), telefònicament o per qualsevol altra via, de forma setmanal. A l'efecte, ÍTACA generarà de manera automàtica el document següent:

– Informe II. «Llistat d'incidències per alumne/a», amb el còmput de faltes justificades i no justificades, que caldrà enviar a la família o representants legals mensualment.

Fase II. Procediment d'intervenció

a) Identificació i anàlisi de la situació

a.1 Una vegada identificats els casos d'absentisme, la direcció d'estudis i el tutor o la tutora verificaran i analitzaran les causes possibles. La tutoria comunicarà la situació a la família o representants legals, entrevistarà l'alumne o l'alumna i registrarà totes les actuacions realitzades. En funció de la complexitat de les situacions, es requerirà la participació del professorat d'orientació educativa o dels responsables municipals.

b) Establiment de compromisos, acords i actuacions

b.1 La direcció d'estudis i el tutor o la tutora citaran la família o representants legals de l'alumnat amb l'objectiu d'acordar un «Compromís família-tutor/a», on s'establiran els compromisos, les actuacions a implementar, la planificació i el seguiment dels acords. En funció de la complexitat de les situacions, es requerirà la participació del professorat d'orientació educativa o dels responsables municipals.

c) Comunicació al Consell Escolar Municipal de situacions d'absentisme greu o crònic

c.1 La direcció d'estudis, de forma mensual, consultarà l'Informe III. «Informe de les situacions d'absentisme catalogades».

c.2 La direcció del centre traslladarà els casos catalogats com a greus o crònics al Consell Escolar Municipal, perquè les persones responsables en siguen coneixedores i s'inicien les accions corresponents en el seu marc de competència. Aquesta comunicació haurà de fer-se mitjançant l'administració electrònica i assegurant-ne la protecció de dades personals i la confidencialitat dels casos. Aquesta actuació de centre es comunicarà a la família o representants legals per mitjà de correu certificat per al seu coneixement.

c.3 Si es detecta que la situació d'absentisme comporta una situació de risc o desprotecció clara de la persona menor, caldrà emplenar i remetre del Full de notificació, d'acord amb el procediment regulat en l'Ordre 5/2021, de 15 de juliol, de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'aprova el nou full de notificació per a l'atenció socioeducativa infantil i protecció de l'alumnat menor d'edat i s'estableix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància i adolescència.

d) Reincorporació i seguiment

La direcció del centre haurà d'informar l'equip educatiu i, si escau, la família, de les actuacions acordades amb els responsables municipals, de planificar i coordinar les mesures educatives i organitzatives previstes per a l'accés, la participació i l'aprenentatge, dirigides a establir vincles amb l'escola per a la reincorporació de l'alumnat al centre. La tutoria en farà el seguiment i, una vegada realitzades totes les actuacions, si es resol favorablement la situació, es reconeixerà la col·laboració de la família i de l'alumne o l'alumna.

e) Comunicació al Ministeri Fiscal de conductes greument perjudicials

Si una vegada implementades totes les actuacions, no es resol la situació d'absentisme, i a més, es constaten altres situacions de risc greus o constitutives de delictes, la direcció del centre comunicarà el cas a la Fiscalia de menors a través del procediment establert en l'Annex VII de l'Ordre 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elabo-

c) El profesorado controlará las faltas de asistencia diariamente y las incorporará a la plataforma ÍTACA. El tutor o la tutora reflejará, de forma semanal, las faltas que estén justificadas y las que no. Para que la tutora o el tutor disponga de toda la información, ÍTACA generará el informe:

– Informe I. «Control de asistencia del grupo», en la que se relacionan: número de faltas por sesión, materia o módulo, el porcentaje de faltas y la catalogación del grado de absentismo (leve, grave o crónico), que facilitará el estudio de los casos detectados.

d) El tutor o tutora comunicará las faltas de asistencia no justificadas a la familia, representantes legales, guardadores (familia de acogida o institución de protección o reforma de menores), telefónicamente o por cualquier otra vía, de forma semanal. A tal efecto, ÍTACA generará de manera automática el documento siguiente:

– Informe II. «Listado de incidencias por alumno/a», con el cómputo de faltas justificadas y no justificadas, que deberá enviar a la familia o representantes legales de forma mensual.

Fase II. Procedimiento de intervención.

a) Identificación y análisis de la situación.

a.1 Una vez identificados los casos de absentismo, la jefatura de estudios y el tutor o la tutora verificarán y analizarán las posibles causas. La tutoría comunicará la situación a la familia o representantes legales, entrevistará al alumno o a la alumna y registrará todas las actuaciones realizadas. En función de la complejidad de las situaciones, se requerirá la participación del profesorado de orientación educativa o de los responsables municipales.

b) Establecimiento de compromisos, acuerdos y actuaciones.

b.1 La jefatura de estudios y el tutor o la tutora citarán a la familia o representantes legales del alumnado con el objetivo de acordar un «Compromiso familia-tutor/a», en el que se establecerán los compromisos, las actuaciones a implementar, la planificación y el seguimiento de los acuerdos. En función de la complejidad de las situaciones, se requerirá la participación del profesorado de orientación educativa o de los responsables municipales.

c) Comunicació al Consejo Escolar Municipal de situaciones de absentismo grave o crónico.

c.1 La jefatura de estudios, de forma mensual, consultarà el Informe III. «Informe de las situaciones de absentismo catalogadas».

c.2 La direcció del centro traslladarà els casos catalogats com a greus o crònics al Consejo Escolar Municipal, para que las personas responsables sean conocedoras y se inicien las acciones correspondientes en el marco de su competencia. Esta comunicación tendrá que hacerse a través de la administración electrónica y asegurando la protección de datos personales y la confidencialidad de los casos. Esta actuación de centro se comunicará a la familia o representantes legales, por medio de correo certificado, para su conocimiento.

c.3 Si se detecta que la situación de absentismo comporta una situación de riesgo o de desprotección clara de la persona menor, habrá que rellenar y remitir la hoja de notificación, de acuerdo con el procedimiento regulado en la Orden 5/2021, de 15 de julio, de la Vicepresidencia y Conselleria de Igualdad y Políticas Inclusivas y de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la que se aprueba la nueva hoja de notificación para la atención socioeducativa infantil y protección del alumnado menor de edad y se establece la coordinación interadministrativa para la protección integral de la infancia y adolescencia.

d) Reincorporación y seguimiento.

La direcció del centre tindrà que informar al equipo educativo y, si procede, a la familia, de las actuaciones acordadas con los responsables municipales, de planificar y coordinar las medidas educativas y organizativas previstas para el acceso, la participación y el aprendizaje, dirigidas a establecer vínculos con la escuela para la reincorporación del alumnado en el centro. La tutoría realizará el seguimiento de todas las actuaciones y, una vez realizadas, si se resuelve favorablemente la situación, reconocerá la colaboración de la familia y del alumno o la alumna.

e) Comunicació al Ministerio Fiscal de conductas gravemente perjudiciales.

Si una vez implementadas todas las actuaciones, no se resuelve la situación de absentismo, y además se constatan otras situaciones de riesgo graves o constitutivas de delito, la direcció del centre comunicarà el caso a la Fiscalía de menores a través del procedimiento establecido en el anexo VII de la Orden 62/2014, de 28 de julio, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la que se actualiza la normativa

ració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'estableixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar.

Fase III. Avaluació i millora

a) Abans de l'inici de cada curs escolar, els equips directius dels centres d'Educació Primària i d'Educació Secundària Obligatoria, en aplicació dels plans de transició entre etapes, comprovaran que tot l'alumnat es troba escolaritzat.

b) Al llarg del curs, o amb la freqüència que determine el centre educatiu, els equips directius analitzaran l'estadística sobre l'absentisme escolar del centre per a determinar altres actuacions de caràcter organitzatiu i estructural. A l'efecte, disposaran de l'Informe IV. «Informe estadístic de l'assistència al centre educatiu».

c) A l'acabament del curs escolar, l'equip directiu avaluarà la implementació de les actuacions realitzades, l'evolució dels casos d'absentisme escolar i n'incorporarà els resultats a la memòria de final de curs. Aquesta informació, per la seua rellevància, es traslladarà al Consell Escolar Municipal.

d) Finalment, s'incorporaran les propostes de millora a través del PAM.

Per a facilitar la tasca del personal docent i dels equips directius dels centres escolars en l'acompliment d'aquest protocol, la conselleria d'Educació, Cultura i Esport publicarà a la pàgina web una Guia d'orientacions per a l'aplicació del protocol d'absentisme.

4. Informes ÍTACA

Informe I. Control d'assistència del grup

Informe global de l'alumnat de tot un grup, filtrat pel període que la tutoria determine, on consten: les faltes justificades i no justificades per sessió, assignatura, matèria o mòdul; l'edat de l'alumnat; el percentatge de faltes justificades i no justificades, calculades per sessió i jornada; i la catalogació del tipus d'absentisme de l'alumnat que presenta aquesta situació.

Permís d'accés a la informació: equip directiu i tutoria.

Informe II. Informe d'incidències de l'alumne/a

Informe individual on consten les faltes justificades i no justificades, així com els retards i altres incidències. Aquest informe es filtra pel període que determine la tutoria. La finalitat d'aquest informe és la de facilitar l'anàlisi global de les causes que generen l'absentisme escolar.

Permís d'accés a la informació: equip directiu i tutoria.

Informe III. Informe de centre de les situacions d'absentisme catalogades

Informe mensual i global de l'alumnat de tot el centre que presenta una situació d'absentisme. A l'informe apareix l'alumnat que presenta absentisme, amb la catalogació de la situació, el nivell educatiu, el grup i el percentatge de faltes d'assistència no justificades. La finalitat d'aquest informe és poder detectar tot l'alumnat del centre que presenta una situació d'absentisme.

A partir d'aquesta informació, la direcció d'estudis ja disposa de la informació necessària per a posar en marxa les actuacions descrites a l'apartat 3 de la Fase II d'aquestes instruccions i orientacions.

Permís d'accés a la informació: equip directiu.

Informe IV. Informe estadístic de l'assistència de l'alumnat al centre educatiu

Informe mensual de dades d'assistència del centre educatiu sobre les situacions d'absentisme detectades, per nivell i etapa educativa. En l'informe apareixen les dades percentuals de l'alumnat, del total d'alumnat matriculat, segregades per gènere i per tipologia d'absentisme.

Permís d'accés a la informació: equip directiu.

que regula la elaboración de los planes de convivencia en los centros educativos de la Comunidad Valenciana y se establecen los protocolos de actuación e intervención ante supuestos de violencia escolar.

Fase III. Evaluación y mejora.

a) Antes del inicio de cada curso escolar, los equipos directivos de los centros de Educación Primaria y de Educación Secundaria Obligatoria, en aplicación de los planes de transición entre etapas, comprobarán que todo el alumnado se encuentra escolarizado.

b) A lo largo del curso, o con la frecuencia que determine el centro educativo, los equipos directivos analizarán la estadística sobre el absentismo escolar del centro para determinar otras actuaciones de carácter organizativo y estructural. Al efecto, dispondrán del Informe IV. «Informe estadístico de la asistencia en el centro educativo».

c) Al finalizar el curso escolar, el equipo directivo evaluará la implementación de las actuaciones realizadas, la evolución de los casos de absentismo escolar e incorporará los resultados a la memoria final de curso. Esta información, por su relevancia, se trasladará al Consejo Escolar Municipal.

d) Finalmente, se incorporarán las propuestas de mejora a través del PAM.

Para facilitar la tarea del personal docente y de los equipos directivos de los centros escolares en el desempeño de este protocolo, la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte publicará en la página web una Guía de orientaciones para la aplicación del protocolo de absentismo.

4. Informes ITACA

Informe I. Control de asistencia del grupo

Informe global del alumnado, de todo un grupo, filtrado por el periodo que la tutoría determine, donde consten: las faltas justificadas y no justificadas por sesión, asignatura, materia o módulo; la edad del alumnado; el porcentaje de faltas justificadas y no justificadas, calculadas por sesión y jornada; y la catalogación del tipo de absentismo del alumnado que presenta esta situación.

Permiso de acceso a la información: equipo directivo y tutoría.

Informe II. Informe de incidencias del alumno/a

Informe individual en el que constan las faltas justificadas y no justificadas, así como los retrasos y otras incidencias. Este informe se filtra por el periodo que determine la tutoría. La finalidad de este informe es la de facilitar el análisis global de las causas que generan el absentismo escolar.

Permiso de acceso a la información: equipo directivo y tutoría.

Informe III. Informe de centro de las situaciones de absentismo catalogadas

Informe mensual y global del alumnado de todo el centro que presenta una situación de absentismo. En el informe aparece el alumnado que presenta absentismo, con la catalogación de la situación, el nivel educativo, el grupo y el porcentaje de faltas de asistencia no justificadas. La finalidad de este informe es poder detectar a todo el alumnado del centro que presente una situación de absentismo.

A partir de esta información, la jefatura de estudios ya dispone de la información necesaria para poner en marcha las actuaciones descrites al apartado 3 de la Fase II de estas instrucciones y orientaciones.

Permiso de acceso a la información: equipo directivo.

Informe IV. Informe estadístico de la asistencia del alumnado en el centro educativo

Informe mensual de datos de asistencia del centro educativo sobre las situaciones de absentismo detectadas, por nivel y etapa educativa. En el informe aparecen los datos porcentuales del alumnado, del total de alumnado matriculado, segregadas por género y por tipología de absentismo.

Permiso de acceso a la información: equipo directivo.